

Vi minnes Måløy-raidet

Fire Linge-karer som var med på Måløy-raidet - øverst fotografert ombord i et krigsskib 3. juledag 1941, like efter at raidet var over, nederst efter avdukingen av Linge-monumentet igår. Fra venstre oberstløytnant Chr. Riisnæs, direktør Sigurd Feiring, skuespiller Knut Wigert og sorenskriver Finn Palmstrom.

Fra Aftenpostens utsendte
medarbeidere GUNVOR GJESSING
og JOHN MYHRE (foto)

Måløy, 21. august 1966

Da syv krigsskib med britiske og norske soldater ombord gled ut fra et brennende Måløy en desemberdag i 1941, var det en nordmann som ikke ble med tilbake til England: Kaptein Martin Linge. Idag, nesten 25 år efter at han falt for tyske kuler, stod tusener av mennesker i stille og ærbødig ring rundt hans monument. På havnen lå kongeskibet «Norge», og flaggene vaiet fra alle hus. Sammen med kong O 1 a v hyldet Måløy frihetskjemperen som ble et samlingsmerke for hele landet under krigen.

Tidlig om morgenen lå det tåkeskyer rundt fjelltoppene, og et lett regn falt over Måløy da Kongen gikk iland og ble ønsket velkommen av fylkesmann Nicolay Schei og ordfører Leif Wåge. Kongen kjørte i bil sydover hovedgaten i Måløy til Heimevernhuset, der oberstløytnant Chr. Riisnæs orienterte ham om Måløy-raidet. Siden drog Kongen til Måløys hvite trekirke, som lå midt i ildlinjen under raidet. Hele kirken var fullsatt, og langt ut på kirkebakken stod folk tett i tett under paraplyer for å høre gudstjenesten i høytaler.

Kaptein Martin Linge hadde ti mann med seg da han gikk i land i Måløy sammen med britiske soldater 3. juledag 1941. Syv av Linge-karene som var med møttes igjen i Måløy i går – fra venstre sorenskriver Finn Palmstrøm, kontreadmiral Magne Braadland, journalist Asbjørn Barlaup og bak ham annonsedirektør Henning Koefod, skuespiller Knut Wigert, oberstløytnant Chr. Riisnæs og direktør Sigurd Feiring.

Flere Linge-karer var kommet til Måløy for å hedre sin døde leder. Sjømannsprest Leif A g a a r d, som selv var med i

Kong Olav taler før avdukingen av monumentet.

Kompani Linge, forrettet ved minnegudstjenesten og sa i sin preken at Martin Linges n e i til urett og okkupasjon hadde gitt alle et lysende eksempel. Den måten han inspirerte sine menn på, har gjort at hans navn alltid vil leve i Norgeshistorien. Men tross sitt nei var Martin Linge et positivt menneske, en som så det gode, ville det gode og trodde det gode. Med sin offervilje og sin tro på seieren var han en av de mange som ville gi sitt liv når det krevdes, uten store ord og fakter.

Fra kirken dro kong Olav til stedet der billedhuggeren Ståle K y 11 i n g s t a d s monument over Martin Linge har fått sin midlertidige plass. Den står like ved gamlehjemmet, men skal plasseres i nærheten, av kirken når området der har fått sin endelige utforming. Monumentet, et portrettlied i granitt, er laget i full størrelse, og ved foten står en linje fra et dikt av Anders Hovden risset inn: «Mitt land eg gjev med hugheilt mot alt som heiter mitt.»

Foran monumentet leste skuespilleren Knut W i g e r t Nordahl Griegs dikt «Skuespiller kaptein Martin Linge». Så talte Kongen, som sa at han var glad for å kunne være med på å hylde Martin Linges minne.

- Kaptein Linge var en av Norges store sønner, og fremmøtet i Måløy viser med hvor stor kjærlighet og takknemlighet folket har tatt imot det han har ydet.

Det var ingen tvil i Martin Linges sjel da krigen rammet Norge, sa kong Olav. - 9. april dro han nordover til Åndalsnes, der han ble forbindelsesoffiser for de engelske styrker. Han kom såret med hospitalskip til England, og der fortsatte han kampen. Han ble satt til å samarbeide med den britiske sikkerhetsorganisasjon S.O.E., og det ble hans oppgave å ta ut norske frivillige til spesielle oppdrag. Han valgte gode, unge menn som han preget med sitt syn, sin vilje, sitt offersinn og sin fedrelandsfølelse. Etter at han falt, fikk avdelingen naturlig nok navnet Kompani Linge.

Kaptein Martin Linge har vist hvilken betydning en enkelts innstilling og offervilje kan få i en tung tid. Mange er blitt inspirert av ham, og enda flere er blitt styrket i sin tro på nødvendigheten av at enhver yter sitt bidrag for land og folk. I visse perioder av et folks historie må det handling og vilje til. Inspirasjonen må fødes av den enkelte, som trekker andre med seg. - Vi står alle i gjeld til kaptein Martin Linge, sa kong Olav. - Det er en kjær plikt idag å bringe ham fedrelandets varme takk for den lysende innsats han gjorde og for det han var og er for oss alle. Må monumentet bli stående her og mane denne og kommende slekter om hva sann fedrelandskjærlighet betyr: Vi lyser fred over er hans minne.

Formannen i Linge-klubben, major Bjarne Holdt-Larsen legger ned krans ved monumentet over kaptein Linge.

På dette stedet, der tyskerne hadde sitt hovedkvarter i Måløy, falt Martin Linge 27. desember 1941.

Efter at monumentet var avduket og Korgen hadde lagt ned krans, lød Martin Linges egen stemme - fra et opptak Kringkastingen gjorde før krigen. Martin Linge leste Anders Hovdens dikt «Landkjenning», som sluttet slik: «Gud evig signe Noregs land, det er mitt siste ord.»

Av formannen i monumentnevnden, Th. I v e r s e n, ble minnesmerket overrakt Vågsøy kommune. Ordfører Leif W å g e tok imot det og sa at monumentet for all efterslekt skal symbolisere den kamp og frigjøringsånd Kompani Linge stod for i krigens dager.

Major Bjarne H o l t h - L a r s e n, som er formann i Linge-klubben, la ned krans fra kompaniet og sa at alle var stolte over å kalle seg Linge-gutter. Knut Wigert bragte en blomsterhilsen fra Norsk Skuespillerforbund og sa at også den norske skuespillerstand er takknemlig overfor Martin Linge, fordi han alltid arbeidet for dens kår. Så la Martin Linges sønn og datter, Jan Herman Linge og Karl Linge Tønnesen, ned kranser, og takket Måløy-folk for den storstilte måte de hadde hedret ham på, og også fire barnebarn av kaptein Linge kom med blomster til monumentet.

Fire barnebarn av Martin Linge var med på å hedre sin bestefars minne i går. I bakgrunnen står kaptein Linges sønn og datter, Jan Herman Linge og Kari Linge Tønnesen